

PROGRAM PRACY Z PRAKTYKANTEM

Zespół Szkół specjalnych nr 12 w Katowicach

Elżbieta Frąckowiak

LIDER PROJEKTU

**Śląska Wyższa Szkoła Zarządzania
im. gen. Jerzego Ziętka w Katowicach**

PARTNER PROJEKTU

GMINA ŻARKI

PROJEKT „PRAKTYKA CZYNI MISTRZA!” JEST WSPÓŁFINANSOWANY ZE ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ
W RAMACH EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

Biuro Projektu: „Praktyka czyni mistrza!”
Śląska Wyższa Szkoła Zarządzania im. Gen. Jerzego Ziętka w Katowicach
ul. Krasieńskiego 2, II p, p. 216, tel. **603600289** lub **601328361**
e-mail: pcm@swsz.katowice.pl lub pcm.promocja@swsz.katowice.pl

Program pracy z praktykantem

w Zespole Szkół Specjalnych Nr 12

W Katowicach

Wstęp

Nasza szkoła jest miejscem, w którym studenci mogą odbyć praktyki pedagogiczne. Pod kierunkiem opiekuna studenci będą mogli poznać specyfikę pracy szkoły specjalnej i charakterystykę ucznia z różnorodnymi dysfunkcjami. Będą mieli okazję zgłębić warsztat pracy nauczyciela oraz poznać wiele płaszczyzn, na których pracuje szkoła.

Korzystając ze wsparcia wszystkich nauczycieli, a w szczególności nauczyciela opiekuna, młody praktykant będzie mógł zweryfikować wiedzę teoretyczną zdobytą na studiach i skonfrontować posiadane umiejętności z realiami pracy szkoły.

Praktyka pedagogiczna wyposaży studenta w nową wiedzę, która na pewno skonkretyzuje jego wyobrażenia o pracy nauczyciela i funkcjonowaniu złożonego organizmu jakim jest szkoła.

Założenia ogólne

1. Szkoła organizuje praktyki pedagogiczne dla studentów różnych kierunków, na których ich odbycie jest obowiązkowe.
2. Organizacja praktyki w szkole następuje po przedstawieniu przez studenta skierowania z uczelni.
3. Dyrektor szkoły wyznacza nauczyciela, który będzie opiekunem studenta na czas odbywania przez niego praktyki.

I. Cele praktyki pedagogicznej.

Głównym celem praktyki pedagogicznej jest jak najpełniejsze przygotowanie studentów do wykonywania zawodu nauczyciela oraz poszerzenie i pogłębienie dotychczas zdobytych wiadomości o jego pracy. Realizacja tego celu dokonuje się poprzez:

- a) zapoznanie studentów z różnorodnością zadań zawodowych i społecznych nauczyciela.
- b) kształtowanie umiejętności i kompetencji niezbędnych do pełnienia roli nauczyciela wychowawcy.
- c) zapoznanie studentów z całokształtem pracy szkoły specjalnej.
- d) umożliwienie studentom poznania rzeczywistości szkolnej w praktyce i jej konfrontacji z wiedzą teoretyczną zdobytą w trakcie studiów.
- e) rozwijanie i wzmacnianie u studentów pozytywnej motywacji do pracy w szkole.

II. Zadania nauczyciela - opiekuna praktyki

Nauczyciel opiekun przyjmujący studenta na praktykę pedagogiczną kieruje wszelkimi poczynaniami studenta na terenie placówki a w szczególności:

- a) zapoznaje praktykanta z Programem praktyki pedagogicznej.
- b) opracowuje wspólnie ze studentem harmonogram praktyki; dokonuje przydziału klas na różnym poziomie, w których student będzie prowadził lekcje.
- c) zatwierdza opracowany przez studenta Plan pracy.
- d) konsultuje i zatwierdza przygotowane przez praktykanta konspekty i pomoce dydaktyczne.
- e) omawia wspólnie z praktykantem przeprowadzone lekcje, udziela praktykantowi niezbędnych wskazówek i wyjaśnień dotyczących prowadzonych i obserwowanych zajęć.
- f) nadzoruje przebieg praktyki studenta pod względem organizacyjnym, merytorycznym i metodycznym.
- g) zapoznaje praktykanta z własną dokumentacją,
- h) zapoznaje z warunkami pracy nauczyciela i bazą dydaktyczną szkoły,
- i) udostępnia praktykantowi pomoce i przybory potrzebne do prowadzenia lekcji, którymi dysponuje szkoła.

Ponadto nauczyciel opiekun:

- j) obserwuje postawę studenta: wywiązywanie się z obowiązków, jego stosunek do uczniów, kulturę osobistą. W razie konieczności udziela rad, wskazówek w celu jej korekty.
- g) wypełnia kartę zaliczenia praktyki pedagogicznej i innych wymaganych przez uczelnię dokumentów.
- h) dokonuje końcowej oceny przebiegu praktyki .

III. Założenia organizacyjne praktyki.

Zazwyczaj praktyka w szkole trwa 3 tygodnie. Program praktyki obejmuje 150 godzin, z czego 70 godzin stanowi tzw. praca własna czyli czas przeznaczony na przygotowania się praktykanta do zajęć. 12 godzin praktykant prowadzi obserwacje lekcji prowadzonych przez opiekuna i innych nauczycieli. Kolejne 12 godzin to lekcje samodzielnie przygotowane i poprowadzone przez praktykanta. Pozostałe 56 godzin praktykant realizuje na terenie placówki zgodnie z opracowanym Planem pracy praktyki pedagogicznej. (załącznik nr 1.)

W zależności od kierunku studiów ilość godzin hospitowanych przez studenta jak i lekcji przez niego prowadzonych może być różna. Szczegółowe wytyczne w tej kwestii powinny znajdować się w „Karcie zaliczenia przebiegu praktyki pedagogicznej”, którą student otrzymuje na uczelni i przedstawia opiekunowi w pierwszym dniu praktyki w szkole.

Proponowany rozkład godzin dla poszczególnych zadań programowych pokazuje tabela.

Zadanie programowe	l.g	Zadanie programowe	l.g
Sprawy organizacyjne.	1	Funkcje świetlicy szkolnej.	1
Zapoznanie ze szkolnym BHP	1	Rola i zadania bibliotekarza szkoły.	1
Podstawowe dokumenty pracy szkoły.	2	Poza dydaktyczne czynności nauczyciela.	2
Rola i zadania Rady Rodziców w szkole.	1	Hospitacje lekcji.	12
Rola i zadania pedagoga / psychologa szkolnego.	1	Prowadzenie lekcji.	12
Rola i zadania wychowawcy klasy.	2	Omówienie prowadzonych lekcji	6
Zadania nauczyciela.	2	Inne (udział w uroczystościach, szkoleniach WDN,	10
Zadania nauczycieli rewalidacji indywidualnej	2	posiedzeniach RP, asystentura w wyznaczonych zespołach klasowych, świetlicy).	
		Razem:	56

Student realizuje praktykę przez 5 dni w tygodniu w minimalnym wymiarze 5 godzin dziennie.

Szczegółowy plan i zakres pracy studenta – praktykanta uwzględnia realizację zadań programowych zawartych w przedstawionym dalej szczegółowym programie praktyki.

IV. Założenia merytoryczne

Praktyka powinna polegać na aktywnym, poznawczym, praktycznym uczestnictwie praktykanta w życiu szkoły. Realizację tego celu zapewni rzetelne wypełnienie zadań zawartych w przytoczonym poniżej szczegółowym programie praktyki.

Ponadto praktykant powinien brać udział we wszelkich innych obowiązkach opiekuna praktyki w szkole, takich jak udział w zajęciach pozalekcyjnych, podczas organizacji i przebiegu imprez szkolnych, wycieczek, przygotowanie pomocy dydaktycznych, pełnienie dyżurów, podejmowanie działań o charakterze opiekuńczo-wychowawczym i innych prac zleconych przez nauczyciela-opiekuna.

W miarę możliwości praktykant powinien uczestniczyć w roli obserwatora podczas: klasowych spotkań z rodzicami, posiedzeniu Rady Pedagogicznej, posiedzeniu Rady Rodziców, czy posiedzeniu Zespołu Samokształceniowego - jeśli takie będą miały miejsce podczas odbywania praktyki przez studenta.

W celu dogłębnego poznania zasad funkcjonowania placówki student powinien jak najszerszej włączyć się w organizację procesu dydaktyczno – wychowawczego w szkole wykazując przy tym własną inicjatywę, aktywność i zaangażowanie.

V. Szczegółowy program praktyki pedagogicznej

Czynności wstępne	Spotkanie organizacyjne ze studentem. Zapoznanie z <i>Programem pracy z praktykantem</i> . Ustalenie harmonogramu praktyki. Przedstawienie przez studenta <i>Planu pracy</i> , w którym uwzględnione będą zadania zawarte w harmonogramie i <i>Programie praktyk pedagogicznych</i> . Udział studenta w szkoleniu z zakresu BHP na terenie szkoły.		
Zadania programowe	Sposób realizacji		
	Rozmowy i tematyka spotkań	Analiza dokumentacji szkolnej	Inne
I. POZNANIE STRUKTURY ORGANIZACYJNEJ SZKOŁY			
Zapoznanie z najważniejszymi dokumentami, w oparciu o które pracuje szkoła.	Rozmowa z dyrektorem szkoły. Rozmowa z opiekunem praktyki.	Analiza dokumentów: Statut szkoły, Program Wychowawczy, Program Profilaktyki, WSO, Szkolny Zestaw Programów Nauczania.	
Rada Rodziców w szkole i jej kompetencje.	Rozmowa z nauczycielem koordynującym współpracę z rodzicami. Zapoznanie z rolą rodziców w szkole, wpływem ich głosu na działalność szkoły (uchwalanie, opiniowanie)	Zapoznanie z: Regulaminem Rady Rodziców, - księgą protokołów RR.	Zapoznanie z gazetką informacyjną Rady Rodziców.
Zadania pedagoga i psychologa w szkole.	Spotkanie z pedagogiem i psychologiem szkolnym.	Poznanie wymaganej dokumentacji pracy psychologa i pedagoga.	Oglądanie wyposażenia gabinetu psychologa/ pedagoga szkolnego
	Poznanie zakresu współpracy nauczyciela i wychowawcy z pedagogiem i psychologiem w sprawach dotyczących ucznia: - obserwacje nauczyciela /wychowawcy i sposób ich dokumentowania	Karty Miesięcznej Charakterystyki Klasy, Opinie o uczniu.	
Zadania i rola wychowawcy klasy.	Rozmowa z opiekunem praktyki. Poznanie form i zakresu współpracy wychowawcy ze wszystkimi podmiotami mającymi wpływ na ucznia: - z innymi nauczycielami,	Dokumentacja: -analiza zapisów dziennika lekcyjnego, -analiza dokumentacji Teczki wychowawcy klasy, - dokumentacja IPET,	Oglądanie sal lekcyjnych, gazetek klasowych

Zespół Szkół Specjalnych Nr 12 w Katowicach

	<ul style="list-style-type: none"> - z nauczycielem rewalidatorem, - z rodzicami, - z pedagogiem/psychologiem, - pielęgniarką szkolną, - kuratorem - Domem Dziecka i inne. 	<ul style="list-style-type: none"> -zeszyty korespondencyjne, -zeszyty obserwacji uczniów (uwagi/pochwały) 	
Zadania nauczyciela.	<p>Rozmowa z opiekunem praktyki na temat zadań nauczyciela:</p> <ul style="list-style-type: none"> -realizacja podstawy programowej, -wybór i realizacja programu nauczania, -opracowanie planu dydaktycznego, -opracowanie przedmiotowego systemu i kryteriów oceniania, - gromadzenie środków dydaktycznych, - opieka nad salą lekcyjną. <p>Poznanie zakresu współpracy nauczyciela z wychowawcą i innymi pracownikami w sprawach dotyczących ucznia.</p>	<p>Dokumentacja nauczyciela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - program nauczania przedmiotu, - plan dydaktyczny, -sprawdziany, -zeszyt uczniowski 	<p>Oglądanie sal lekcyjnych,</p> <p>Oglądanie pomocy i środków dydaktycznych</p>
Rola i zadania nauczycieli rewalidacji indywidualnej, terapeutów.	Spotkanie i rozmowa ze szkolnym: logopedą, nauczycielem rewalidacji indywidualnej, gimnastyki korekcyjnej.	<p>Dokumentacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> -dokumenty kwalifikujące uczniów (orzeczenie, skierowania lekarskie, decyzje zespołu ds. IPET) - Plany pracy z uczniem: indywidualne i grupowe, - dzienniki zajęć 	Oglądanie sal i gabinetów terapii indywidualnej oraz ich wyposażenia.
Rola i zadania świetlicy szkolnej.	Spotkanie i rozmowa z nauczycielem świetlicy.	<p>Dokumentacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Plan pracy świetlicy, -dziennik zajęć świetlicy. 	Oglądanie wyposażenia sali.
Rola i zadania nauczyciela bibliotekarza.	Spotkanie i rozmowa z bibliotekarzem szkolnym.	<p>Dokumentacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> -katalogowanie i rejestry, -prowadzenie strony internetowej szkoły, -dziennik zajęć i lekcji bibliotecznych. 	Przegląd księgozbioru.
Dodatkowe zadania nauczyciela.	<p>Rozmowa z opiekunem praktyk na temat poza dydaktycznych obowiązków nauczyciela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - udział w posiedzeniach rady pedagogicznej i udział pracach zespołów zadaniowych, pełnienie dyżurów, - udział w zebraniach rodziców, 	<p>Dokumentacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykaz zespołów zadaniowych - Harmonogram dyżurów, -dziennik zajęć z Art.42 KN, - wykaz imprez i uroczystości szkolnych, 	<ul style="list-style-type: none"> -zapoznanie ze stroną internetową szkoły. -oglądanie gablot i gazetek na korytarzach

Zespół Szkół Specjalnych Nr 12 w Katowicach

	-organizacja zajęć w ramach Art.42 Karty Nauczyciela, - organizacja imprez, wyjść i uroczystości szkolnych.	-karta wycieczki.	szkolnych.
II. PRACA DYDAKTYCZNO - WYCHOWAWCZA PRAKTYKANTA			
Zadania programowe	Opis realizacji	Prezentowane umiejętności i wiedza	uwagi
Obserwacje lekcji.	Sporządzenie protokołów z obserwowanych lekcji. zgodnie z podstawą programową, obowiązującym programem nauczania i planem pracy dydaktyczno-wychowawczej oraz metodyką edukacji wczesnoszkolnej	Umiejętność prowadzenia obserwacji, sporządzania zapisów, umiejętność pisemnej analizy pracy nauczyciela i uczniów, posługiwanie się terminologią z dziedziny dydaktyki, ocena zajęć w wybranych aspektach metodycznych.	12 godzin
Przygotowanie się do zajęć.	Samodzielne opracowanie koncepcji prowadzonych lekcji, przygotowanie konspektu w formie pisemnej, przygotowanie pomocy do lekcji.	Umiejętność formułowania celów ogólnych i operacyjnych lekcji, planowania i przygotowania przebiegu lekcji, zaplanowanie czynności dydaktycznych zgodnie z metodyką nauczania; adekwatny dobór samodzielnie przygotowanych pomocy dydaktycznych.	70 godzin
Samodzielne prowadzenie zajęć .	Prowadzenie lekcji według konspektu.	Poprawne określanie celów zajęć dydaktycznych; odpowiedni dobór form i metod pracy oraz środków dydaktycznych; umiejętność aktywizowania ucznia na lekcji, przekazywania informacji językiem dostosowanym do możliwości rozumienia go przez uczniów.	12 godzin
Omówienie przeprowadzonych lekcji.	Umiejętność samoanalizy przeprowadzonych zajęć.	świadomość realizowanych celów lekcji, ocena stopnia ich realizacji. Samoocena, autorefleksja,	Ok. 6 godzin
Udział w czynnościach poza	Pełnienie dyżurów międzylekcyjnych.	Obserwacja zachowania uczniów, umiejętność	zgodnie z

dydaktycznych nauczyciela.		nawiązywania kontaktów z młodzieżą, umiejętność reagowania na różne niewłaściwe zachowania ucznia.	harmonogramem
Udział w pracach świetlicy.	Udział w zajęciach opiekuńczych w świetlicy szkolnej.	Poznanie uczniów w sytuacji pozalekcyjnej.	Ok.2 godzin
Udział w innych działaniach szkoły.	Zgodnie z kalendarzem bieżącymi wydarzeniami z życia szkoły.	Poznanie całokształtu pracy szkoły.	Ok.10godzin

VI. Obowiązki studenta odbywającego praktykę.

Student w czasie praktyki w szkole:

1. Bierze udział w całokształcie pracy szkoły.
2. Wykonuje zadania wynikające z programu praktyki .
3. Pisemnie przygotowuje się do samodzielnie prowadzonych lekcji według schematu konspektu.
4. Przedstawia opiekunowi do zatwierdzenia konspekty przygotowanych lekcji.
5. Przedstawia do zatwierdzenia środki i pomoce do lekcji; wykorzystuje w tym celu bazę szkoły oraz wykazuje się inwencją i pomysłowością, przygotowując niektóre z nich samodzielnie.
6. Przedstawia protokoły z lekcji obserwowanych (hospitacji).
7. Przychodzi do szkoły nie później niż 15 minut przed rozpoczęciem lekcji i przygotowuje swoje stanowisko pracy.
8. Bierze udział w miarę możliwości w zebraniach i konferencjach organizowanych w placówce, w trakcie trwania praktyki.
9. Wykonuje inne zadania zlecone przez opiekuna a wynikające z bieżących potrzeb i życia szkoły.
10. Praktykant reprezentuje właściwą postawę, godną przyszłego nauczyciela i wychowawcy młodzieży.

VII. Ocena praktyki.

Po zakończonej praktyce nauczyciel opiekun dokonuje oceny przebiegu praktyki i postawy praktykanta. Dokonując oceny nauczyciel odnosi się do wytycznych i wymagań zawartych w dokumentacji przebiegu praktyki przedstawionej przez konkretną uczelnię.

Ponadto opiekun praktyki bierze pod uwagę następujące kryteria:

1. Odbycie praktyki w ustalonym z opiekunem czasie i zrealizowanie wymaganej ilości godzin.
2. Stopień realizacji programu praktyki i jej założeń.

3. Wypełnienie obowiązków wynikających z programu praktyki.
4. Postawa praktykanta, jego zaangażowanie, aktywność, inicjatywa i sumienność w podejściu do pracy.
5. Prowadzenie na bieżąco dokumentacji praktyki według ustalonych z opiekunem wzorów.
6. Wykazanie umiejętności interpersonalnych w kontaktach z uczniami oraz we współpracy z nauczycielem – opiekunem i innymi pracownikami szkoły.

Zakończenie

Szkoła nasza stoi otworem dla przyszłych adeptów zawodu nauczyciela. Poprzez realizację założonych celów i zadań zawartych w niniejszym programie, dąży do tego, by możliwie najpełniej przybliżyć praktykantowi specyfikę zawodu oraz funkcjonowanie placówki jaką jest szkoła specjalna.

Bardzo ważna jest organizacja, przemyślana opieka i kierowanie pracą studenta, zarówno w czasie który spędza na terenie szkoły jak również poza nią, gdy przygotowuje się on do zajęć w ramach pracy własnej.

Niemniej istotnym jest również aspekt wychowawczy praktyki studenckiej. Obserwacje i doświadczenia zdobyte przez studenta na praktyce w szkole mogą rzutować na jego postawę i nastawienie do zawodu nauczyciela. Stąd tak ważne jest by były to możliwie najlepsze przykłady pracy, postaw i osobowości nauczycielskich.

Pierwsze zetknięcie studenta pracą nauczycielską powinno być dla niego swoistym sukcesem i źródłem pozytywnych wzorców na przyszłość. Zadanie to spoczywa na barkach nauczyciela, który podjął się pełnienia funkcji opiekuna praktyk studenckich.

Opracowała: Elżbieta Frąckowiak

PRZYKŁADOWY PLAN PRACY STUDENTA – PRAKTYKANTA W SZKOLE (fragment)

(załącznik nr 1.)

I tydzień DATA/DZIEŃ	GODZ LEKCYJNA	RODZAJ AKTYWNOŚCI STUDENTA	ZADANIE PROGRAMOWE	Liczba godzin	REALIZATOR
PN		Spotkanie z opiekunem.	Sprawy organizacyjne. Zapoznanie z programem praktyki.	1	Op.praktyki
		Spotkanie ze szkolnym inspektorem BHP.	Szkolenie z zakresu BHP	1	Insp.BHP
			Prowadzenie obserwacji lekcji.	1	Op.praktyki
			Inne czynności w procesie dyd. - wych. szkoły.	1	praktykant
		Hospitacja Asystentura w zajęciach świetlicowych	Prowadzenie obserwacji lekcji.	1	Op.praktyki
			Prowadzenie obserwacji lekcji.	4	praktykant
WT		Hospitacja Opracowanie planu praktyki pedagogicznej	Praca własna	1	praktykant
		Sporządzenie protokołów z hospitacji	Praca własna	1	Op.praktyki
		Hospitacja Spotkanie z dyrektorem szkoły.	Prowadzenie obserwacji lekcji.	2	Dyrektor
		Spotkanie z opiekunem.	Zapoznanie z najważniejszymi dokumentami, w oparciu o które pracuje szkoła.	2	opiekun
			Prowadzenie obserwacji lekcji.	1	nauczyciel
			Prowadzenie obserwacji lekcji.	1	nauczyciel
ŚR		Hospitacja Sporządzenie protokołów z hospitacji i notatek dotyczących dokumentów szkolnych	Praca własna	2	praktykant
		Spotkanie z opiekunem.	Rola i zadania Rady Rodziców. Dokumentacja.	1	opiekun
		Hospitacja Spotkanie z pedagogiem/psychologiem szkolnym	Prowadzenie obserwacji lekcji.	2	Opiekun/n-l
		Hospitacja Przygotowanie do prowadzenia lekcji. Sporządzenie protokołów hospitowanych zajęć.	Rola i zadania pedagoga/psychologa	2	opiekun
		Prowadzenie lekcji Omówienie przeprowadzonej lekcji	Prowadzenie obserwacji lekcji.	1	opiekun
			Praca własna	5	praktykant
CZ			Praca dydaktyczna wg planu metodycz. Umiejętność samoanalizy przeprowadzonych zajęć.	1	praktykant
			Rola i zadania wychowawcy. Dokument.	0,5h	Opiekun i praktykant
			Praca dydaktyczno-wychowawcza.	1-2	
			Praca własna.	1	praktykant
		Prowadzenie lekcji Przygotowanie do prowadzenia lekcji. Asystentura w zajęciach świetlicowych.	Inne czynności w procesie dyd.-wych. szkoły.	4	praktykant
			Prowadzenie obserwacji lekcji. Protokół	1	praktykant
PT		Hospitacja Prowadzenie lekcji	Praca dydaktyczna v g planu metodycz.	1	praktykant
				1	praktykant

Program pracy z praktykantem

w Zespole Szkół Specjalnych Nr 12

W Katowicach

(Opr. Elżbieta Frąckowiak)

Opracowała: Elżbieta Frąckowiak

Wstęp

Nasza szkoła jest miejscem, w którym studenci mogą odbyć praktyki pedagogiczne. Pod kierunkiem opiekuna studenci będą mogli poznać specyfikę pracy szkoły specjalnej i charakterystykę ucznia z różnorodnymi dysfunkcjami. Będą mieli okazję zgłębić warsztat pracy nauczyciela oraz poznać wiele płaszczyzn, na których pracuje szkoła.

Korzystając ze wsparcia wszystkich nauczycieli, a w szczególności nauczyciela opiekuna, młody praktykant będzie mógł zweryfikować wiedzę teoretyczną zdobytą na studiach i skonfrontować posiadane umiejętności z realiami pracy szkoły.

Praktyka pedagogiczna wyposaży studenta w nową wiedzę, która na pewno skonkretyzuje jego wyobrażenia o pracy nauczyciela i funkcjonowaniu złożonego organizmu jakim jest szkoła.

Założenia ogólne

1. Szkoła organizuje praktyki pedagogiczne dla studentów różnych kierunków, na których ich odbycie jest obowiązkowe.
2. Organizacja praktyki w szkole następuje po przedstawieniu przez studenta skierowania z uczelni.
3. Dyrektor szkoły wyznacza nauczyciela, który będzie opiekunem studenta na czas odbywania przez niego praktyki.

I. Cele praktyki pedagogicznej.

Głównym celem praktyki pedagogicznej jest jak najpełniejsze przygotowanie studentów do wykonywania zawodu nauczyciela oraz poszerzenie i pogłębienie dotychczas zdobytych wiadomości o jego pracy. Realizacja tego celu dokonuje się poprzez:

- a) zapoznanie studentów z różnorodnością zadań zawodowych i społecznych nauczyciela.
- b) kształtowanie umiejętności i kompetencji niezbędnych do pełnienia roli nauczyciela wychowawcy.
- c) zapoznanie studentów z całokształtem pracy szkoły specjalnej.
- d) umożliwienie studentom poznania rzeczywistości szkolnej w praktyce i jej konfrontacji z wiedzą teoretyczną zdobytą w trakcie studiów.
- e) rozwijanie i wzmacnianie u studentów pozytywnej motywacji do pracy w szkole.

II. Zadania nauczyciela - opiekuna praktyki

Nauczyciel opiekun przyjmujący studenta na praktykę pedagogiczną kieruje wszelkimi poczynaniami studenta na terenie placówki a w szczególności:

- a) zapoznaje praktykanta z Programem praktyki pedagogicznej.
- b) opracowuje wspólnie ze studentem harmonogram praktyki; dokonuje przydziału klas na różnym poziomie, w których student będzie prowadził lekcje.
- c) zatwierdza opracowany przez studenta Plan pracy.
- d) konsultuje i zatwierdza przygotowane przez praktykanta konspekty i pomoce dydaktyczne.
- e) omawia wspólnie z praktykantem przeprowadzone lekcje, udziela praktykantowi niezbędnych wskazówek i wyjaśnień dotyczących prowadzonych i obserwowanych zajęć.
- f) nadzoruje przebieg praktyki studenta pod względem organizacyjnym, merytorycznym i metodycznym.
- g) zapoznaje praktykanta z własną dokumentacją,
- h) zapoznaje z warunkami pracy nauczyciela i bazą dydaktyczną szkoły,
- i) udostępnia praktykantowi pomoce i przybory potrzebne do prowadzenia lekcji, którymi dysponuje szkoła.

Ponadto nauczyciel opiekun:

- j) obserwuje postawę studenta: wywiązywanie się z obowiązków, jego stosunek do uczniów, kulturę osobistą. W razie konieczności udziela rad, wskazówek w celu jej korekty.
- g) wypełnia kartę zaliczenia praktyki pedagogicznej i innych wymaganych przez uczelnię dokumentów.
- h) dokonuje końcowej oceny przebiegu praktyki .

III. Założenia organizacyjne praktyki.

Zazwyczaj praktyka w szkole trwa 3 tygodnie. Program praktyki obejmuje 150 godzin, z czego 70 godzin stanowi tzw. praca własna czyli czas przeznaczony na przygotowania się praktykanta do zajęć. 12 godzin praktykant prowadzi obserwacje lekcji prowadzonych przez opiekuna i innych nauczycieli. Kolejne 12 godzin to lekcje samodzielnie przygotowane i poprowadzone przez praktykanta. Pozostałe 56 godzin praktykant realizuje na terenie placówki zgodnie z opracowanym Planem pracy praktyki pedagogicznej. (załącznik nr 1.)

W zależności od kierunku studiów ilość godzin hospitowanych przez studenta jak i lekcji przez niego prowadzonych może być różna. Szczegółowe wytyczne w tej kwestii powinny znajdować się w „Karcie zaliczenia przebiegu praktyki pedagogicznej”, którą student otrzymuje na uczelni i przedstawia opiekunowi w pierwszym dniu praktyki w szkole.

Proponowany rozkład godzin dla poszczególnych zadań programowych pokazuje tabela.

Zadanie programowe	lg	Zadanie programowe	lg
Sprawy organizacyjne.	1	Funkcje świetlicy szkolnej.	1
Zapoznanie ze szkolnym BHP	1	Rola i zadania bibliotekarza szkoły.	1
Podstawowe dokumenty pracy szkoły.	2	Poza dydaktyczne czynności nauczyciela.	2
Rola i zadania Rady Rodziców w szkole.	1	Hospitacje lekcji.	12
Rola i zadania pedagoga / psychologa szkolnego.	1	Prowadzenie lekcji.	12
Rola i zadania wychowawcy klasy.	2	Omówienie prowadzonych lekcji	6
Zadania nauczyciela.	2	Inne (udział w uroczystościach, szkoleniach WDN,	10
Zadania nauczycieli rewalidacji indywidualnej	2	posiedzeniach RP, asystentura w wyznaczonych zespołach klasowych, świetlicy).	
		Razem:	56

Student realizuje praktykę przez 5 dni w tygodniu w minimalnym wymiarze 5 godzin dziennie.

Szczegółowy plan i zakres pracy studenta – praktykanta uwzględnia realizację zadań programowych zawartych w przedstawionym dalej szczegółowym programie praktyki.

IV. Założenia merytoryczne

Praktyka powinna polegać na aktywnym, poznawczym, praktycznym uczestnictwie praktykanta w życiu szkoły. Realizację tego celu zapewni rzetelne wypełnienie zadań zawartych w przytoczonym poniżej szczegółowym programie praktyki.

Ponadto praktykant powinien brać udział we wszelkich innych obowiązkach opiekuna praktyki w szkole, takich jak udział w zajęciach pozalekcyjnych, podczas organizacji i przebiegu imprez szkolnych, wycieczek, przygotowanie pomocy dydaktycznych, pełnienie dyżurów, podejmowanie działań o charakterze opiekuńczo-wychowawczym i innych prac zleconych przez nauczyciela-opiekuna.

W miarę możliwości praktykant powinien uczestniczyć w roli obserwatora podczas: klasowych spotkań z rodzicami posiedzeniu Rady Pedagogicznej, posiedzeniu Rady Rodziców, czy posiedzeniu Zespołu Samokształceniowego - jeśli takie będą miały miejsce podczas odbywania praktyki przez studenta.

W celu dogłębnego poznania zasad funkcjonowania placówki student powinien jak najszerszej włączyć się w organizację procesu dydaktyczno – wychowawczego w szkole wykazując przy tym własną inicjatywę, aktywność i zaangażowanie.

V. Szczegółowy program praktyki pedagogicznej

Czynności wstępne	Spotkanie organizacyjne ze studentem. Zapoznanie z <i>Programem pracy z praktykantem</i> . Ustalenie harmonogramu praktyki. Przedstawienie przez studenta <i>Planu pracy</i> , w którym uwzględnione będą zadania zawarte w harmonogramie i <i>Programie praktyk pedagogicznych</i> . Udział studenta w szkoleniu z zakresu BHP na terenie szkoły.		
Zadania programowe	Sposób realizacji		
	Rozmowy i tematyka spotkań	Analiza dokumentacji szkolnej	Inne
I. POZNANIE STRUKTURY ORGANIZACYJNEJ SZKOŁY			
Zapoznanie z najważniejszymi dokumentami, w oparciu o które pracuje szkoła.	Rozmowa z dyrektorem szkoły. Rozmowa z opiekunem praktyki.	Analiza dokumentów: Statut szkoły, Program Wychowawczy, Program Profilaktyki, WSO, Szkolny Zestaw Programów Nauczania.	
Rada Rodziców w szkole i jej kompetencje.	Rozmowa z nauczycielem koordynującym współpracę z rodzicami. Zapoznanie z rolą rodziców w szkole, wpływem ich głosu na działalność szkoły (uchwalanie, opiniowanie)	Zapoznanie z: Regulaminem Rady Rodziców, - księgą protokołów RR.	Zapoznanie z gazetką informacyjną Rady Rodziców.
Zadania pedagoga i psychologa w szkole.	Spotkanie z pedagogiem i psychologiem szkolnym.	Poznanie wymaganej dokumentacji pracy psychologa i pedagoga.	Oglądanie wyposażenia gabinetu psychologa/ pedagoga szkolnego
	Poznanie zakresu współpracy nauczyciela i wychowawcy z pedagogiem i psychologiem w sprawach dotyczących ucznia: - obserwacje nauczyciela /wychowawcy i sposób ich dokumentowania	Karty Miesięcznej Charakterystyki Klasy, Opinie o uczniu.	
Zadania i rola wychowawcy klasy.	Rozmowa z opiekunem praktyki. Poznanie form i zakresu współpracy wychowawcy ze wszystkimi podmiotami mającymi wpływ na ucznia: - z innymi nauczycielami,	Dokumentacja: -analiza zapisów dziennika lekcyjnego, -analiza dokumentacji Teczki wychowawcy klasy, - dokumentacja IPET,	Oglądanie sal lekcyjnych, gazetek klasowych

Zespół Szkół Specjalnych Nr 12 w Katowicach

	<ul style="list-style-type: none"> - z nauczycielem rewalidatorem, - z rodzicami, - z pedagogiem/psychologiem, - pielęgniarką szkolną, - kuratorem -Domem Dziecka i inne. 	<ul style="list-style-type: none"> -zeszyty korespondencyjne, -zeszyty obserwacji uczniów (uwagi/pochwały) 	
Zadania nauczyciela.	<p>Rozmowa z opiekunem praktyki na temat zadań nauczyciela:</p> <ul style="list-style-type: none"> -realizacja podstawy programowej, -wybór i realizacja programu nauczania, -opracowanie planu dydaktycznego, -opracowanie przedmiotowego systemu i kryteriów oceniania, - gromadzenie środków dydaktycznych, - opieka nad salą lekcyjną. <p>Poznanie zakresu współpracy nauczyciela z wychowawcą i innymi pracownikami w sprawach dotyczących ucznia.</p>	<p>Dokumentacja nauczyciela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - program nauczania przedmiotu, - plan dydaktyczny, -sprawdziany, -zeszyt uczniowski 	<p>Oglądanie sal lekcyjnych,</p> <p>Oglądanie pomocy i środków dydaktycznych</p>
Rola i zadania nauczycieli rewalidacji indywidualnej, terapeutów.	Spotkanie i rozmowa ze szkolnym: logopedą, nauczycielem rewalidacji indywidualnej, gimnastyki korekcyjnej.	<p>Dokumentacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> -dokumenty kwalifikujące uczniów (orzeczenie, skierowania lekarskie, decyzje zespołu ds. IPET) - Plany pracy z uczniem: indywidualne i grupowe, - dzienniki zajęć 	Oglądanie sal i gabinetów terapii indywidualnej oraz ich wyposażenia.
Rola i zadania świetlicy szkolnej.	Spotkanie i rozmowa z nauczycielem świetlicy.	<p>Dokumentacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Plan pracy świetlicy, -dziennik zajęć świetlicy. 	Oglądanie wyposażenia sali.
Rola i zadania nauczyciela bibliotekarza.	Spotkanie i rozmowa z bibliotekarzem szkolnym.	<p>Dokumentacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> -katalogowanie i rejestry, -dziennik zajęć i lekcji bibliotecznych. 	Przegląd księgozbioru.
Dodatkowe zadania nauczyciela.	<p>Rozmowa z opiekunem praktyk na temat poza dydaktycznych obowiązków nauczyciela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - udział w posiedzeniach rady pedagogicznej i udział pracach zespołów zadaniowych, pełnienie dyżurów, - udział w zebraniach rodziców, -organizacja zajęć w ramach Art.42 Karty Nauczyciela, 	<p>Dokumentacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykaz zespołów zadaniowych - Harmonogram dyżurów, -dziennik zajęć z Art.42 KN, - wykaz imprez i uroczystości szkolnych, -karta wycieczki. 	<ul style="list-style-type: none"> -zapoznanie ze stroną internetową szkoły. -ogłądanie gablot i gazetek na korytarzach szkolnych.

Zespół Szkół Specjalnych Nr 12 w Katowicach

	- organizacja imprez, wyjść i uroczystości szkolnych.		
II. PRACA DYDAKTYCZNO - WYCHOWAWCZA PRAKTYKANTA			
Zadania programowe	Opis realizacji	Prezentowane umiejętności i wiedza	uwagi
Obserwacje lekcji.	Sporządzenie protokołów z obserwowanych lekcji. zgodnie z podstawą programową, obowiązującym programem nauczania i planem pracy dydaktyczno-wychowawczej oraz metodyką edukacji wczesnoszkolnej	Umiejętność prowadzenia obserwacji, sporządzania zapisów, umiejętność pisemnej analizy pracy nauczyciela i uczniów, posługiwanie się terminologią z dziedziny dydaktyki, ocena zajęć w wybranych aspektach metodycznych.	12 godzin
Przygotowanie się do zajęć.	Samodzielne opracowanie koncepcji prowadzonych lekcji, przygotowanie konspektu w formie pisemnej, przygotowanie pomocy do lekcji.	Umiejętność formułowania celów ogólnych i operacyjnych lekcji, planowania i przygotowania przebiegu lekcji, zaplanowanie czynności dydaktycznych zgodnie z metodyką nauczania; adekwatny dobór samodzielnie przygotowanych pomocy dydaktycznych.	70 godzin
Samodzielne prowadzenie zajęć .	Prowadzenie lekcji według konspektu.	Poprawne określanie celów zajęć dydaktycznych; odpowiedni dobór form i metod pracy oraz środków dydaktycznych; umiejętność aktywizowania ucznia na lekcji, przekazywania informacji językiem dostosowanym do możliwości rozumienia go przez uczniów.	12 godzin
Omówienie przeprowadzonych lekcji.	Umiejętność samoanalizy przeprowadzonych zajęć.	świadomość realizowanych celów lekcji, ocena stopnia ich realizacji. Samoocena, autorefleksja,	Ok. 6 godzin
Udział w czynnościach poza dydaktycznych nauczyciela.	Pełnienie dyżurów międzylekcyjnych.	Obserwacja zachowania uczniów, umiejętność nawiązywania kontaktów z młodzieżą, umiejętność	zgodnie z harmonogramem

		reagowania na różne niewłaściwe zachowania ucznia.	
Udział w pracach świetlicy.	Udział w zajęciach opiekuńczych w świetlicy szkolnej.	Poznanie uczniów w sytuacji pozalekcyjnej.	Ok.2 godzin
Udział w innych działaniach szkoły.	Zgodnie z kalendarzem bieżącymi wydarzeniami z życia szkoły.	Poznanie całokształtu pracy szkoły.	Ok.10godzin

VI. Obowiązki studenta odbywającego praktykę.

Student w czasie praktyki w szkole:

1. Bierze udział w całokształcie pracy szkoły.
2. Wykonuje zadania wynikające z programu praktyki .
3. Pisemnie przygotowuje się do samodzielnie prowadzonych lekcji według schematu konspektu.
4. Przedstawia opiekunowi do zatwierdzenia konspekty przygotowanych lekcji.
5. Przedstawia do zatwierdzenia środki i pomoce do lekcji; wykorzystuje w tym celu bazę szkoły oraz wykazuje się inwencją i pomysłowością, przygotowując niektóre z nich samodzielnie.
6. Przedstawia protokoły z lekcji obserwowanych (hospitacji).
7. Przychodzi do szkoły nie później niż 15 minut przed rozpoczęciem lekcji i przygotowuje swoje stanowisko pracy.
8. Bierze udział w miarę możliwości w zebraniach i konferencjach organizowanych w placówce, w trakcie trwania praktyki.
9. Wykonuje inne zadania zlecone przez opiekuna a wynikające z bieżących potrzeb i życia szkoły.
10. Praktykant reprezentuje właściwą postawę, godną przyszłego nauczyciela i wychowawcy młodzieży.

VII. Ocena praktyki.

Po zakończonej praktyce nauczyciel opiekun dokonuje oceny przebiegu praktyki i postawy praktykanta. Dokonując oceny nauczyciel odnosi się do wytycznych i wymagań zawartych w dokumentacji przebiegu praktyki przedstawionej przez konkretną uczelnię.

Ponadto opiekun praktyki bierze pod uwagę następujące kryteria:

1. Odbycie praktyki w ustalonym z opiekunem czasie i zrealizowanie wymaganej ilości godzin.
2. Stopień realizacji programu praktyki i jej założeń.
3. Wypełnienie obowiązków wynikających z programu praktyki.

4. Postawa praktykanta, jego zaangażowanie, aktywność, inicjatywa i sumienność w podejściu do pracy.
5. Prowadzenie na bieżąco dokumentacji praktyki według ustalonych z opiekunem wzorów.
6. Wykazanie umiejętności interpersonalnych w kontaktach z uczniami oraz we współpracy z nauczycielem – opiekunem i innymi pracownikami szkoły.

Zakończenie

Szkoła nasza stoi otworem dla przyszłych adeptów zawodu nauczyciela.

Poprzez realizację założonych celów i zadań zawartych w niniejszym programie, dąży do tego by możliwie najpełniej przybliżyć praktykantowi specyfikę zawodu oraz funkcjonowanie placówki jaką jest szkoła specjalna.

Bardzo ważna jest organizacja, przemyślana opieka i kierowanie pracą studenta, zarówno w czasie który spędza na terenie szkoły jak również poza nią, gdy przygotowuje się on do zajęć w ramach pracy własnej.

Niemniej istotnym jest również aspekt wychowawczy praktyki studenckiej. Obserwacje i doświadczenia zdobyte przez studenta na praktyce w szkole mogą rzutować na jego postawę i nastawienie do zawodu nauczyciela. Stąd tak ważne jest by były to możliwie najlepsze przykłady pracy, postaw i osobowości nauczycielskich.

Pierwsze zetknięcie studenta pracą nauczycielską powinno być dla niego swoistym sukcesem i źródłem pozytywnych wzorców na przyszłość. Zadanie to spoczywa na barkach nauczyciela, który podjął się pełnienia funkcji opiekuna praktyk studenckich.

I tydzień DATA/DZIEŃ	GODZ LEKCYJNA	RODZAJ AKTYWNOŚCI STUDENTA	ZADANIE PROGRAMOWE	Liczba godzin	REALIZATOR
PN		Spotkanie z opiekunem.	Sprawy organizacyjne. Zapoznanie z programem praktyki.	1	Op.praktyki
		Spotkanie ze szkolnym inspektorem BHP.	Szkolenie z zakresu BHP	1	Insp.BHP
		Hospitacja	Prowadzenie obserwacji lekcji.	1	Op.praktyki
		Asystentura w zajęciach świetlicowych	Inne czynności w procesie dyd. - wych. szkoły.	1	praktykant
WT		Hospitacja	Prowadzenie obserwacji lekcji.	1	Op.praktyki
	-	Opracowanie planu praktyki pedagogicznej	Praca własna	4	praktykant
	-	Sporządzenie protokołów z hospitacji	Praca własna	1	praktykant
		Hospitacja	Prowadzenie obserwacji lekcji.	1	Op.praktyki
		Spotkanie z dyrektorem szkoły.	Zapoznanie z najważniejszymi dokumentami, w oparciu o które pracuje szkoła.	2	Dyrektor opiekun
		Spotkanie z opiekunem.			
		Hospitacja	Prowadzenie obserwacji lekcji.	1	nauczyciel
ŚR		Hospitacja	Prowadzenie obserwacji lekcji.	1	nauczyciel
	-	Sporządzenie protokołów z hospitacji i notatek dotyczących dokumentów szkolnych	Praca własna	2	praktykant
		Spotkanie z opiekunem.	Rola i zadania Rady Rodziców. Dokumentacja.	1	opiekun
		Hospitacja	Prowadzenie obserwacji lekcji.	2	Opiekun/n-l
		Spotkanie z pedagogiem/psychologiem szkolnym	Rola i zadania pedagoga/psychologa	2	
		Hospitacja	Prowadzenie obserwacji lekcji.	1	opiekun
CZ	-	Przygotowanie do prowadzenia lekcji. Sporządzenie protokołów hospitowanych zajęć.	Praca własna	5	praktykant
		Prowadzenie lekcji .	Praca dydaktyczna wg planu metodycz.	1	praktykant
		Omówienie przeprowadzonej lekcji	Umiejętność samoanalizy przeprowadzonych zajęć.	0,5h	Opiekun i praktykant
		Spotkanie z opiekunem.	Rola i zadania wychowawcy. Dokument.	1-2	
		Prowadzenie lekcji .	Praca dydaktyczno-wychowawcza.	1	praktykant
		Przygotowanie do prowadzenia lekcji.	Praca własna.	4	praktykant
PT		Asystentura w zajęciach świetlicowych.	Inne czynności w procesie dyd.-wych. szkoły.	1	praktykant
		Hospitacja	Prowadzenie obserwacji lekcji. Protokół	1	Praktykant